

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 44 - 2021 nr. 1

Beleef de natuur!

Van de Redactie

Wat een vreemde winter was het. De ene week leek de lente begonnen. De voorjaarsbloeiers straalden in het overvloedige zonlicht. De andere week bedekte een dikke laag sneeuw ons land en waren de schaatsliefhebbers in de ban van de Elfstedentocht. Niets lijkt meer normaal. In de volgende bladzijden zie je de ervaringen van onze IVN-ers met prachtige foto's. Misschien heb je zelf ook een fijne ervaring in onze natuur of een mooie foto. Mail het naar ons. Wij doen ons best om het te plaatsen.

Het coronavirus stuurt ons leven nog steeds danig in de war. Mensen snakken naar ruimte. Natuurgebieden bezwijken haast onder de stroom wandelaars. Misschien moeten we ons eens afvragen of we voldoende natuur hebben voor 17 miljoen Nederlanders.

De redactie is overgestapt naar een lokale drukker. Dat betekent een andere werkwijze. In deze Bimd zie je ook enkele inhoudelijke veranderingen. In plaats van het voorwoord van de voorzitter verschijnt nu de rubriek 'Bestuurszaken'. Je kunt hierin alles volgen waar het bestuur mee bezig is.

We hopen zoveel mogelijk persoonlijke verhalen van leden te krijgen. Daarom zijn we (voorlopig) gestopt met de rubriek Vrijwilliger in Beeld. Ook de jeugdpagina is anders. We willen graag met de jeugdleden zelf deze pagina's maken. De coronaperikelen houden dit nog even tegen.

Laten we hopen dat we komende zomer weer ons normale leven op kunnen pakken. Met excursies, lezingen enz. Intussen valt er veel te genieten in onze natuur. Ook in de directe omgeving van Laarbeek kun je je hart ophalen. Biezen, Grotelse Hei, Mosbulten, Torrenven en Ruweeuw-sels zijn enkele voorbeelden. Geniet er van!

Hamamelis,
Foto Ben van Noordwijk

In Memoriam Nellie Strijbosch 1933-2021

Een trouw IVN-lid is van ons heengegaan. Nellie is jarenlang een actief lid geweest van onze vereniging. Ze was eerst betrokken bij de catering en het onderhoud van het gebouw. Later kwam ze nog regelmatig om de stoepen te vegen, want dat was het visitekaartje van het gebouw, vond ze. Zo lang het kon was ze aanwezig op de lezingavonden en is ze met de ledenwandelings op zondagmorgen meegegaan.

De IVN-weekenden sloeg ze eigenlijk nooit over. Haar grote belangstelling ging toch wel uit naar de weidevogels. Jarenlang heeft ze zeer fanatiek hier haar bijdrage aan geleverd tot het echt niet meer ging. Iets dat haar veel verdriet heeft gedaan. Het laatste jaar was moeilijk voor haar omdat ze steeds meer dingen los moest laten. Nellie, we gaan je missen.... maar het is goed zo.

Kopij blad 44-2

Graag vóór 15 mei 2021
e-mailen naar
redactie@ivnlaarbeek.nl

Inhoud

2. Redactie
3. Bestuurszaken
4. Einde van een donkere periode
6. Brede Kijk Overleg
10. Natuurlijk koken met Annette
11. Welke boom is dit?
12. Bloeiers van winter en voorjaar
14. Hartjes, sporen en kepen
15. Fleurig palet van bloemen
16. De jonge natuuronderzoekers
18. Marterachtigen en corona
19. Broekeling
20. Buitengebied / Sneeuw...sneeuw
22. Laarbeekersbos
23. Bomen-en-insectenquiz
Adopteer een boom.
24. Bijenstichting / Zoomen

Colofon

De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek

Bestuur IVN Laarbeek
Voorzitter: Ben Swinkels
voorzitter@ivnlaarbeek.nl

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl

Penningmeester: Marjolein Manusev
penningmeester@ivnlaarbeek.nl

Overige bestuursleden:
Annette Brand
Ben van Noordwijk
Klaas Althuisen

Redactie:
Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl

Drukkerij:
Grafic Image
Beek en Donk

Bestuurszaken

door Marjolein Manusev

Coronaproof activiteiten

Het ziet er naar uit dat de maatregelen tegen de verspreiding van het Coronavirus nog wel even onder ons zijn, daarom zijn we als bestuur aan het kijken naar welke coronaproof activiteiten we kunnen organiseren. We onderzoeken of we een aantal lezingen of Webinars digitaal kunnen gaan aanbieden en er is een spontane activiteit, namelijk een online pubquiz, in de maak! Hierover horen jullie binnenkort meer.

De bouw.

Het bedrag dat we bij elkaar hebben gehaald om de Bimd te verbouwen, is helaas op zijn eind aan het raken. We hebben natuurlijk al ontzettend veel gerealiseerd, maar er zijn nog een aantal dingen die we willen aanpassen aan het gebouw. We zijn dus met het bestuur aan het kijken of we manieren kunnen bedenken om het bouwbudget te verhogen. Er zijn al een aantal ideeën op tafel gekomen maar misschien zijn er leden die nog leuke ideeën hebben? Mocht iemand een goed idee hebben om geld te verzamelen dan horen we dat heel erg graag! Neem hiervoor contact op met iemand van het bestuur, bijvoorbeeld met Marleen via secretaris@ivnlaarbeek.nl.

Nationale buitenlesdag dinsdag 13 april 2021.

Binnenkort is de nationale buitenlesdag weer. Afgelopen jaar was hij verplaatst naar september vanwege Corona en hebben we het Breinplein uit Aarle-Rixtel ontvangen op het IVN-terrein, dit was echt een succes. Echte activiteiten organiseren is lastig in deze tijd maar er zijn met je klas toch heel veel lessen die je wel buiten kunt doen. Het zou leuk zijn als er dit jaar wat meer scholen uit Laarbeek mee doen. We gaan alle basisscholen in Aarle-Rixtel aanschrijven om de Nationale Buitenlesdag onder de aandacht te brengen. Het zou leuk zijn als jullie dit op de school van jullie (klein) kinderen ook eens onder de aandacht brengen! Op www.buitenlesdag.nl kun je alle informatie over de Nationale Buitenlesdag vinden!

Zoom.

Omdat er behoefte was aan een zakelijk Zoomaccount (een applicatie om elkaar digitaal te ontmoeten) is nu de account van IVN Brabant te gebruiken voor alle Brabantse afdelingen van het IVN. Wil je gebruikmaken van deze account omdat je met je werkgroep digitaal iets wil organiseren?

Neem dan even contact op met onze secretaris Marleen via secretaris@ivnlaarbeek.nl. Zij kan je helpen aan de accountgegevens en heeft ook een document met uitleg hoe je Zoom kunt gebruiken.

Vlindercursus.

Vorig jaar is vanwege Corona de vlindercursus die gepland stond afgelast. Deze cursus was een samenwerking met de vlin-derstichting en het IVN. Ook dit jaar zitten fysieke bijeenkomsten er niet in, helaas. Deze cursus gaat wel plaatsvinden dit jaar, maar dan met digitale bijeenkomsten. De cursisten die zich vorig jaar hebben ingeschreven wilden graag de digitale cursus bijwonen, vandaar dat hier geen nieuwe inschrijving voor is geweest. In het najaar willen we een paddenstoelen- en schimmelcursus organiseren, hopelijk laten de maatregelen het tegen die tijd weer toe om daadwerkelijk fysiek samen te zijn. De data voor deze cursus volgen nog.

Bosje hier, Bosje daar....

Nog een leuk initiatief wat we langs zagen komen, een pakket om in je eigen tuin een mini bos aan te leggen. Het neemt slechts 3m² in beslag dus het past bijna in ieders tuin en de kosten zijn vrij laag en daardoor is dit pakket ook nog eens laagdrempelig. Het pakket is online te bestellen en vanaf 15 maart op te halen bij de Intratuin. Voor elk verkocht pakket worden er ook nog 3 bomen geplant in het Atlantisch regenwoud! Mocht je hier meer over willen weten kijk dan op: www.ivn.nl/bosje-hier-bosje-daar

Vergaderdata bestuur:

17 maart 2021 20.30 — 14 april 2021 20.30 — 12 mei 2021 20.30 — 9 juni 2021 20.30

Mocht iemand een onderwerp willen inbrengen laat het dan tijdig weten aan één van de bestuursleden

(zie colofon, pag. 2)

Het einde van een donkere periode

Sinds lange tijd weer eens een winter met sneeuw en erg lage temperaturen. De wereld ziet er ineens heel anders uit, sprookjesachtig, sereen en het lijkt stiller. Voor veel dieren een moeilijkere periode met minder mogelijkheden om eten te vinden en ook de kou is voor een aantal een probleem. Bij een flinke vorstperiode van 1 tot 2 weken zal bijvoorbeeld het aantal ijsvogels sterk afnemen. Gelukkig zijn er altijd wel gebieden waar het water wat minder de kans krijgt om te bevriezen. Ook worden met name de (tuin) vogels tegenwoordig veelvuldig bijgevoerd.

Foto: Goorloop bij geitenboerderij, Frans van den Heuvel

Foto: Blaadje met rijprandje, Michel Verhoeven

De vos

Deze periode geeft ons ook wat meer mogelijkheden om dieren te spotten. Omdat ze meer moeite moeten doen voor voedsel en ook vaak dichterbij komen. Zo ook de vos in een mooi winterlandschap. Als je de jagers moet geloven zijn er veel te veel, maar ik ben altijd weer blij als ik er een zie en kan fotograferen. Wat een schitterend dier. (zie omslagfoto)

Sporen

Wat ook zo mooi is van een schitterend sneeuwtapijt zijn de vele sporen van dieren zoals van reeën, konijnen, hazen en vele anderen. Plots lijken er meer dieren aanwezig. Kijk eens naar het zeer vroege kievitsei en het bewijs wie het daar heeft neergelegd.

Vogeltrek

Ook de vogels gaan weer migreren, zoals de kraanvogels die in een mooie V-vorm overvliegen. Sommige vogels gaan weer naar de koudere gebieden en andere komen van warmere gebieden weer terug naar Nederland. Wat een geweldig instinct en navigatiesysteem, dat zelfs het kleinste vogeltje bezit.

Foto: Kievitsei, Michel Verhoeven

Foto: Vlucht kraanvogels, Ineke Groenendaal

Foto: Bosuiltje, Michel Verhoeven

Bosuïl

De bosuïl is er altijd vroeg bij, zoals dit jong dat al uitgevlogen is. Het is zo geweldig om te zien hoe de dieren het steeds weer voor elkaar krijgen om te zorgen dat de jongen in de voor hen meest positieve periode geboren worden

om zo optimaal van het voedselaanbod te kunnen profiteren. Natuurlijk gaat dat ook wel eens mis door plotselinge weersveranderingen of gewoon door een verkeerde inschatting. Dat komt bij ons ook wel eens voor.

Geelgors

De geelgors zingt een aardig deuntje in het ochtendzonnetje. Het lijkt op de 5^e symfonie van Beethoven. Of lijkt de 5^e symfonie juist op het gezang van de geelgors? Plagiaat? Deze geelgors moet waarschijnlijk nog op zoek naar een partner om een gezin te stichten.

Foto: Geelgors, Paul Colen

Bloesems

Ook voor de planten komt de lente er aan in de vorm van schitterende bloesems en uitlopende takken. Wat een kleurenpracht!

Waardering voor de natuur

Mogelijk kunnen we met al deze positieve zaken beginnen aan een mooi jaar zonder de grote coronaproblemen. Misschien hebben we zelfs het afgelopen jaar de natuur beter leren waarderen en komt er iets goeds uit voor zowel mens als natuur. Laten we het hopen.

Foto: Sneeuwklokje bij Eyckenlust, Frans van den Heuvel

Foto: Bloesem, Ineke Groenendaal

*Tekst: Nicole van Daal, Michel Verhoeven
en Paul Colen*

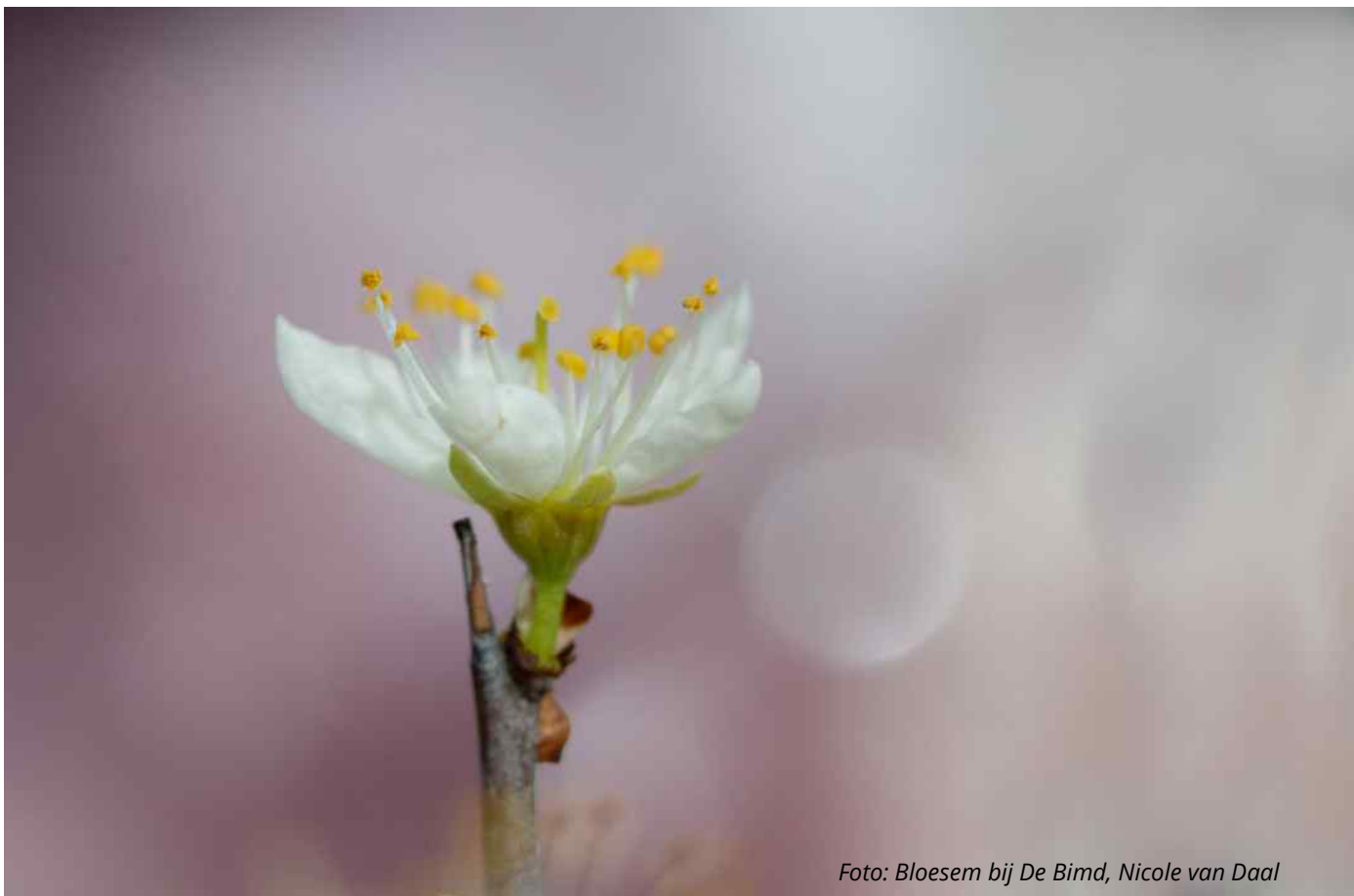

Foto: Bloesem bij De Bimd, Nicole van Daal

Het Brede Kijk Overleg en het vogelleven langs de Aa

door Cor Peters

In 2017 werd mij gevraagd om IVN Laarbeek tweemaal per jaar te vertegenwoordigen in het Brede Kijk Overleg van district Beneden Aa van waterschap Aa en Maas. In de wandelgangen van het IVN hoor je zo nu en dan mopperen over activiteiten van de gemeente of het waterschap, die niet zo goed zijn voor de natuur. Niet altijd werd en wordt een even natuurvriendelijk beheer uitgeoefend door het waterschap. Het Brede Kijk Overleg is mede daarom door het waterschap in het leven geroepen om geluiden uit het veld te vernemen en ook met de natuur zoveel mogelijk rekening te houden. Behalve de natuurverenigingen is vooral het ZLTO als vertegenwoordiger van de boeren van verschillende dorpen goed vertegenwoordigd. Die belangen lopen niet altijd samen met de belangen van de natuur. Bij het district Beneden Aa hoort het grootste deel van Laarbeek, namelijk geheel Beek en Donk, het grootste deel van Lieshout en Mariahout, en een deel van Aarle-Rixtel. Een groot deel van Aarle-Rixtel hoort bij het district Boven Aa. Een klein deel van Lieshout, onder meer het natuurgebied de Ruwehuusels, hoort bij het stroomgebied van de Dommel. Een ingewikkelde situatie, omdat juist in Laarbeek drie gebieden aan elkaar grenzen. Om het nog moeilijker te maken, lopen de districtsgrens en het feitelijke werkgebied tussen de Beneden Aa en de Boven Aa niet helemaal samen. IVN Laarbeek wordt in het overleg van de Boven Aa vertegenwoordigd door Esther Cornelisse.

Foto: Anny Bekkers

Wandeltochten

De fascinatie voor de rivier de Aa is bij mij onder meer gevoed door de wandeltochten die ik er ondernam samen met mijn vrouw Anny. Na een IVN-cursus is het allemaal begonnen. Ik herinner mij voor het eerst een wandeling in december 2003. Ik was de 50 al gepasseerd. Voor sommige dingen gaan je ogen pas laat open. We wandelden in die wintermaand van Eyckenlust langs de Aa naar Koks in Gemert en vandaar naar de ouderlijke boerderij van Anny aan de Gemertse Dijk in Erp. De hoge populier op de eerste rivierduin tussen de Kampenweg en de Aa was er toen nog. Daar zaten 32 aalscholvers in, die alle wegvlogen op onze nadering. Terug naar Beek en Donk gingen we via bosgebied Het Hurkske met onder andere boomklevers, kuifmezen en zwarte mezen. Ook hebben we daar een keer de kleine bonte specht waargenomen. Later liepen we van Beek en Donk via Erp en Keldonk tot Veghel over paadjes of door weilanden langs de Aa.

Vanuit Veghel pakten we de bus terug of lieten ons naar huis brengen. Maar sinds 2015 hebben we niet meer dat hele stuk langs de Aa van Beek en Donk naar Veghel gelopen. Het is net te ver, iets te hobbelig en we worden ook 'n jaartje ouder.

Het Hurkske (foto: Ton op den Buijs)

Goed beheer nodig

Dat een goed beheer van de waterrijkdom van een stroom als de Aa nodig is, kon je goed zien. De ene boer is de andere niet. Sommigen hadden alles tot aan de Aa in beslag genomen, zodat je door de maïs je weg moest zien te vinden. Op andere plekken was meer natuurrijkdom. Daar zagen we de roodborsttapuit en de geelgors, de staartmees, de graspieper en de rietgors, maar ook andere vogels zoals de kramsvogel.

Allerlei vogels

Er stonden veel knotwilgen; alleen jammer dat soms hele rijen tegelijk geknot werden en dat ook al het riet werd gemaaid. We hebben verschillende keren deze trektocht gemaakt en veel verschillen in landschap ontdekt. Op en bij de Aa zagen we in de loop der tijd zaagbekken, dodaarsen, witgatjes, oeverlopers, wintertalingen, kuifeenden, grote gele kwikstaarten en ijsvogels. Langs de Aa zijn veel landbouwgebieden. Bij de oude landbouwgronden van Erp en Boekel zagen we in de lente veel kieviten, scholeksters en ook wulpen. Er waren daar in die tijd meer weidevogels dan bij Laarbeek langs de Aa.

Natuurontwikkeling

Nieuw en verrassend mooi in het stroomgebied van de Aa is de waterberging en waterhouderij de Blauwe Poort, die veel vogels, zowel trekvogels als broedvogels, naar het gebied heeft gebracht. Dit dankzij een initiatief van de gemeente Laarbeek en het waterschap. Zo zijn er ook positieve ontwikkelingen voor de natuur die van de overheid uitgaan. Met het plan voor zonneparken in Leek, eentje direct langs de Blauwe Poort, zijn sommige natuurliefhebbers weer minder blij. Misschien is hier ook iets positiefs uit te halen voor de natuur, zeker als er brede overgangszones komen en er meer wordt gedaan aan natuurontwikkeling langs de Boerdonkse Aa, de Snelle Loop en de Aa. Daarom is het van belang dat het IVN meepraat. Dat er vanuit het IVN ideeën worden doorgespeeld aan haar vertegenwoordigers. Er verandert in de directe toekomst nog meer op watergebied. Zo ligt er een plan om ecologische zones in te richten langs de Heieindseloop en de Donkervoortseloop.

Verbeteringen

Diverse zaken zijn voor verbetering vatbaar. Zo hebben wij ons de laatste tijd geërgerd aan het feit dat het afwateringskanaal van de Aa bij Eyckenlust langs de kanten rigoreus werd ontdaan van al het riet en andere beplanting. Zoals al vaker is bepleit moeten er hier en daar behoorlijke plukken blijven staan gedurende meerdere jaren. In een oever met eenjarig riet komt alleen de kleine karekiet als broedvogel voor. Bij meerjarig riet ontstaan er ook kansen voor rietzangers en rietgorzen.

Als er ook ruigte en struweel voorkomt, kunnen de bosrietzanger en tal van andere zangvogels in en rond de oever hun plek vinden. Elke vogel heeft zijn eigen biotoop nodig. Voor een oeverzwaluw of ijsvogel is juist een steile oever, waarin nestholten worden gemaakt, belangrijk. En een kleine plevier vraagt om weinig tot niet begroeide oevers met slikkige randen. Voor de natuur zou er daarom voor meer afwisseling in de oever kunnen worden gezorgd.

Overstromingen

Het afwateringskanaal bij Eyckenlust heeft zijn oude functie voor de afwatering verloren. Vroeger werd dit gebied door grote overstromingen geplaagd, een van de redenen, dat in de 19e eeuw het waterschap de Aa werd opgericht.

IVN-wandeling langs de Aa naar Clerckxbos (foto: Ton op den Buijs)

Als gevolg van de Peelontginningen kwam er steeds meer water, dat eerst in de Peel bleef staan, naar de Aa toe. Wij hebben nog gehoord van de generatie boven ons, dat alles tussen Koks en Donk in blank stond. Dat het gebied tussen Coxsebaan en Peeleindseweg overstroomde. Soms kwam het water over de Peeleindseweg heen, zodat de arbeiders die vanuit Gemert in de fabrieken van Van Thiel kwamen werken, in de winter met natte voeten aankwamen. Bij de Coxsebaan lagen dammen die moesten voorkomen dat het water vanuit Leek over de Coxsebaan heen kwam. Daarom stonden in die tijd alle huizen aan de noordzijde van deze weg.

Afwateringskanaal

Het was in dit kader, dat de aanleg van het afwateringskanaal bij Eyckenlust moet worden gezien. In 1929 kwam dit kanaaltje gereed. Later na het rechtekken van de Aa sloeg deze ontwikkeling door en met name in 1959 was het veel te droog in deze omgeving. Er kwamen sluizen in de Aa om het water langer te kunnen vasthouden. Daardoor verloor het afwateringskanaal zijn functie grotendeels en is er in 2001 een dam in geplaatst. Gelukkig is het blijven bestaan vanwege de natuurwaarde. Intussen heeft een bever hier zijn bivaak opgeslagen. Hier liggen kansen om nog meer natuurontwikkeling tot stand te brengen. En waarom ook niet? De vergaderingen van het Brede Kijk Overleg zijn daarom zo zinvol om te proberen dat te bereiken. Dus is het van belang om ideeën door te geven.

De Aa bij Eyckenlust

(foto: Ton op den Buijs)

Grote modderkruiper

In dit verhaal heb ik het niet over vissen en andere waterdieren gehad. Daar gaat het in de vergaderingen van het Brede Kijk Overleg natuurlijk ook over. Als gevolg van de verdroging zijn er initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat die verdroging zo weinig mogelijk ten koste van de visstand gaat. Ik probeer hier van op de hoogte te blijven. Gelukkig is er op diverse manieren een link tussen sommige leden van ons IVN en het waterschap. Zo heb ik op de avond van 21 juni 2017 deelgenomen aan een onderzoek bij de Leekbeemdweg. Onder leiding van Marcel Cox werd daar de zeldzame grote modderkruiper in groten getale waargenomen.

Echter: terwijl de rest van de groep die avond in het water zat te prutten, dwaalde ik af naar de naaste omgeving waar ik enkele ringmussen, een bosrietzanger, een wulp, een geelgors en een gele kwikstaart heb waargenomen. Het bloed kruipt nou eenmaal, waar het niet gaan kan. Het waterschap is klaarblijkelijk niet alleen van groot belang voor het leven in het water, maar zeker ook voor de omgeving daarvan.

Ecoloog Marcel Cox met Grote modderkruiper

Foto: Twan Teunissen | Staatsbosbeheer

Japanse duizendknoop

De Japanse duizendknoop is een invasieve exoot die van oorsprong uit Japan komt en hier als tuinplant terecht is gekomen. Het is een diep wortelende vaste plant met holle stengels van 0,5 tot 3 m lang met zijtakken en bladeren van 5 tot 12 cm groot. In de winter sterft de plant bovengronds af en in maart en april schieten de jonge scheuten weer snel de grond uit. De stengel is opgebouwd uit holle delen waartussen zich de knoop bevindt, waaraan zich een zijtak en een blad bevinden. De plant bloeit in augustus en september met pluimen van crème-witte bloemen. De Japanse duizendknoop heeft een enorme groeikracht en groeit met gemak door straten en funderingen heen. Veel gemeentes zijn daarom de strijd met deze plant aangegaan, maar dat valt niet mee. Wat dat betreft kun je als wildplukker goed helpen door de jonge scheuten steeds te plukken en te eten en op die manier de plant dus uit te putten.

Bruikbaarheid

De jonge scheuten van de Japanse duizendknoop zijn in het voorjaar eetbaar. De Japanse duizendknoop is net zo te gebruiken als rabarber en zo maak je die ook klaar. Van de scheuten kun je jam, compote of siroop maken. Die kun je ook verwerken in taarten. Je kunt de takken het beste oogsten in het vroege voorjaar, van half maart tot eind april, als ze een lengte hebben tussen de 15 en 25 cm.

Zoek jonge takken die net uit de grond komen, want de oudere stengels blijven te hard na het koken. Verwijder de bladeren en toppen. Snij ze in stukjes van ongeveer 5 cm lang en doe ze in een pan met $\frac{3}{4}$ kop suiker per 5 kopjes stengels. Laat het zo 20 minuten rusten. Doe er dan een halve kop water bij en kook alles tot de stengels zacht zijn. Daarna pureren en als dessert eten met wat vanillesaus erbij. Het kookvocht is ook lekker na het afspoelen en zeven.

Gelei van Japanse Duizendknoop

Ingrediënten:

- 6 à 8 jonge scheuten van de Japanse duizendknoop, zonder de blaadjes
- Water
- 100 gr rietsuiker
- 1/2 citroen
- 1/2 zakje Marmello 2 (minder suiker)

Was de scheuten en snij ze in stukken van ongeveer twee centimeter. Doe ze in een ruime pan en zet ze net onder water. Ik deed er ongeveer een halve liter water bij. Rasp de halve citroen en meng dit samen met het citroensap bij de scheuten in de pan. Breng alles aan de kook en laat dit een kwartiertje flink doorkoken. Giet alles door een kaasdoek, vang het vocht op en meet af hoeveel je hebt. Ik kwam op ongeveer 500 ml uit. Giet het sap terug in de ketel, voeg de suiker en de Marmello 2 toe en breng opnieuw aan de kook. Laat een minuut borrelen. Giet de gelei in schone potten.

Lekker op de boterham, maar ook lekker met yoghurt !

Welke boom is dit?

Koen Brand

De plataan

Heel karakteristiek voor deze boom is de stam, die opvalt door de lichtgroene vlekken op plaatsen waar de bast is afgeschilferd. In het verleden was dit niet bij iedereen bekend. Het verhaal gaat dat een burgemeester van Utrecht een beloning heeft uitgelooft voor degene die de vanden wist op te pakken die steeds die bomen beschadigden. Of het verhaal waar is? Ik weet het niet.

Zoals zoveel bomen is de plataan geen oorspronkelijk inlandse boom. We komen enerzijds de Westerse plataan tegen, die stamt uit Canada en het oosten van de Verenigde Staten. De Oosterse plataan stamt uit het Midden-Oosten. De bomen zijn wel sterk verwant, wat blijkt uit de kruising die al rond 1670 in Engeland is ontstaan en die we kennen onder de naam gewone plataan.

Eenhuizige boom

Als je het blad van deze boom ziet, lijkt het qua vorm wel op het blad van de esdoorn: handvormig met duidelijk ingesneden punten, maar het is wel groter. Wanneer de bladeren uitgroeien, kunnen zij wel tot 25 cm breed en lang worden. Jonge bladeren en takken zijn zacht behaard. De haartjes kunnen tot allergische reacties leiden.

Het is een eenhuizige boom. Er groeien dus in het voorjaar zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen aan de boom. Het zijn ronde hoofdjes aan lange stelen. De mannelijke zijn geel, de vrouwelijke rood. De vrouwelijke bloemen groeien uit tot zaadbollen die in het najaar en in de winter aan de bomen hangen. Afhankelijk van de soort plataan hangen er twee tot soms wel zes van die zaadbollen aan een steeltje.

Platanen verdragen erg goed snoei. In de Molenstraat in Aarle-Rixtel kun je een groep platanen zien die ieder jaar gesnoeid wordt. In dit geval is het snoeien gebeurd omdat de bewoners van de appartementen klaagden dat de bomen hun uitzicht wegnamen. Je ziet in Laarbeek op diverse plaatsen dakplatanen – ook in de IVN-tuin – en leiplatanen staan.

Wanneer je zo'n boom in je tuin plant, houd dan wel rekening met de sterke groei. In een jaar tijd kunnen er meterslange takken groeien.

Hoog en dik

In Zuid-Frankrijk zie je de plataan op pleinen en in parken als schaduwbom. Je ziet hem langs wegen, vaak afgrijselijk zwaar gesnoeid. In Zuid-Frankrijk kwam ik veel platanen tegen langs het Canal du Midi, het kanaal dat de Atlantische oceaan verbindt met de Middellandse Zee. De wortels van de bomen groeien het water in en vormen zo een levende beschoeiing.

De plataan kan tot 50 meter hoog worden en op de foto van een plataan in Lille kun je ook zien dat hij aardig dik wordt. De grootste plataan die ik hier in de buurt ken, staat in Eindhoven achter de Wasvenboerderij. Daar ligt het restant van een kasteeltuin. Deze plataan is waarschijnlijk 170 jaar oud en er staan ook nog een rode beuk en een echte tulpenboom van waarschijnlijk dezelfde leeftijd.

Tot slot heb ik nog een aardige foto waarop te zien is wat er gebeurt als je zomaar een bordje op een plataan spijkt. De boom is al bezig het bordje 'op te eten' en op den duur verdwijnt het helemaal in de boom. En dan heb je een boom waar de houtzagerij niet blij van wordt, omdat het de zaag kan vernielen.

Bloeiërs van winter en voorjaar

Toen ik na een aanval van Corona, na drie weken eindelijk weer naar buiten kon, ben ik op een mooie januaridag Rondje Koude Maas gaan lopen. De zon scheen en als ik even stil stond, voelde ik de warmte al van de eerste zonnestralen. Over de Vlonder naar het paadje van boer Smulders. Door de Gemeente werden de knotwilgen vakkundig gesnoeid en langs de slootkant zag ik al volop de glanzend groene blaadjes van het speenkruid. Nog een paar weken zulk zacht weer en de eerste gouden bloemetjes zouden al staan te stralen in de zon. Maar helaas, het mocht niet zo wezen. Koning Winter had iets anders voor de natuur in petto. Hij legde tijdelijk alles stil, dekte de wereld toe met een dikke isolerende sneeuwlaag en toen kwam de vorst, met temperaturen van dik min 14 graden. Dus nog even wachten.

Bijen in januari

Intussen was wel opgevallen dat er in januari al enkele struiken volop bloeiden. Je zag er ook al bijen op vliegen, wanneer de zon de temperatuur boven de 8 graden liet oplopen. Opvallend is wel dat heel veel struiken en bloemen in het voorjaar geel zijn. Kijk naar de katjes van de hazelaar, hele wolken geel stuifmeel worden door de wind verspreid; de winterjasmijn en de winterbloeiende kamperfoelie, die overigens heerlijk ruikt net als de mahonia, allemaal geel. De toverhazelaars zijn er in veel kleuren, sommige verspreiden ook een hele lekkere geur. De wilgen beginnen al katjes te krijgen, de mannelijke katjes worden ook heel mooi geel, de vrouwelijke groen. De viburnum, die op kaal hout bloeit, kleurt van heel licht roze tot donkerroze.

Foto's: boven viburnum, onder toverhazelaar, helemaal onder winterakoniet en sneeuwkllokje

Krachtige stralen van de zon

Maar laten we de voorjaarsbloeiërs niet vergeten. Wanneer sneeuw en vorst zijn verdwenen en de krachtige stralen van de zon de grond gaan opwarmen, zijn ze daar ineens: het winterakonietje, familie van de boterbloem, in het wild zeldzaam, maar als cultuurplantje overal verkrijgbaar, het is winterhard vermeerderd zich door een wortelstok en is in het voorjaar een van de eersten die je komen begroeten. Net als het lenteklokje, dat ook een overblijvend bolgewas is. Het verschil met het sneeuwkllokje is dat de bloemblaadjes allemaal even lang zijn met allemaal een groen of geel stipje. Het bloeit ongeveer twee weken later dan het sneeuwkllokje en in combinatie met het akonietje is het een prachtig gezicht. Ze houden van een kalrijke, vochtige bodem en kunnen heel goed onder bomen of struiken worden geplant, want vóór de bladeren komen, zijn ze al uitgebloeid. Je kunt ze na de bloei gemakkelijk vermeerderen door de bolletjes en knolletjes, die zich onder de grond hebben vermeerderd, te verzetten.

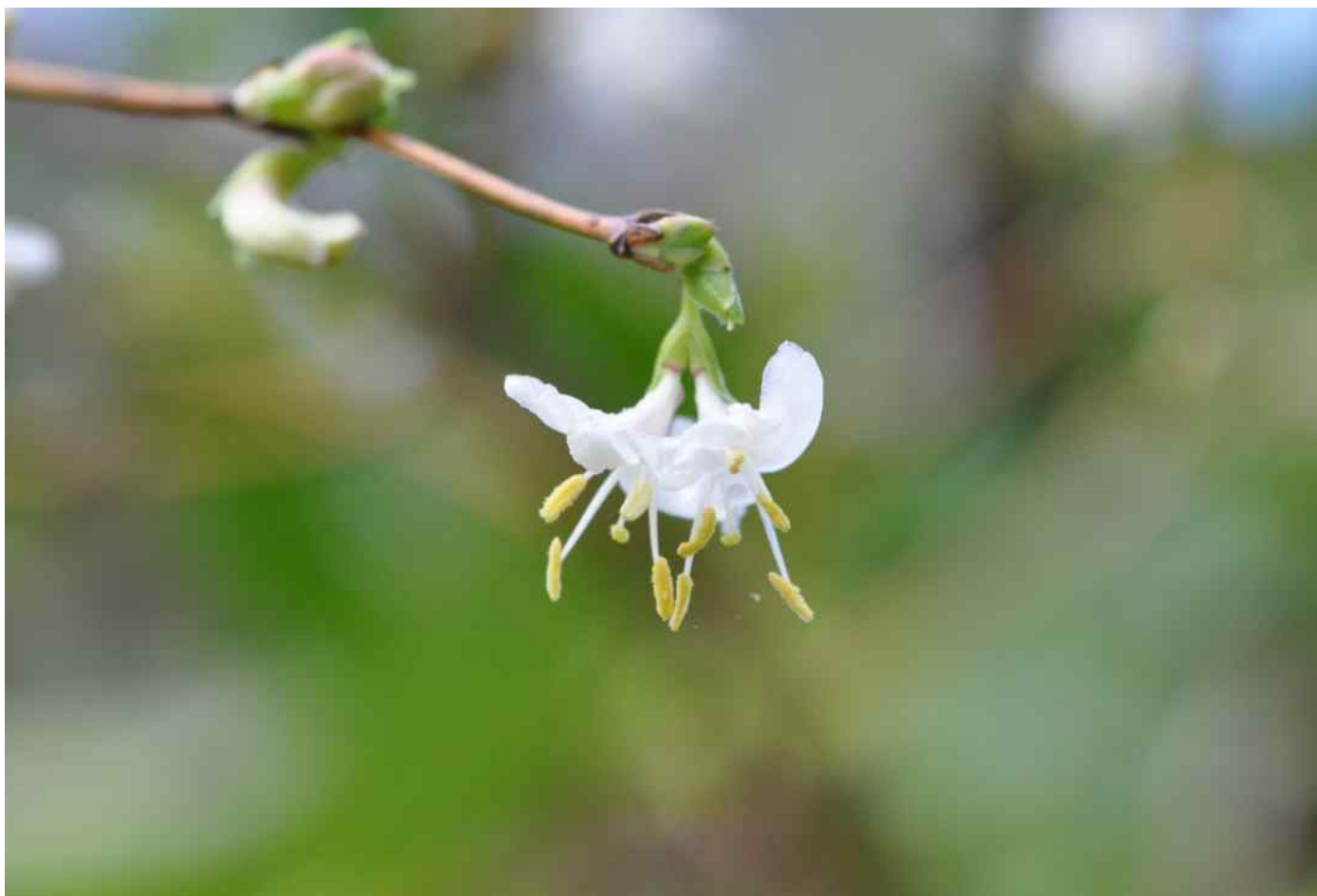
Een knolletje als een speentje

Het speenkruid met zijn acht kroonblaadjes, die stralend naar de zon gericht zijn, dankt zijn naam aan het knolletje. Graaf er maar eens een uit. Je zult zien dat het op een speentje lijkt. Ze worden ook wel haneklootjes genoemd. Het zou zo maar kunnen, ik heb nog nooit een haan ontleed. Je vindt het speenkruid vaak langs slootkanten en vochtige bermen.

Ook een hele fijne bijenplant, zo vroeg in het voorjaar, is het stinkend nieskruid. Hij stinkt ook echt. Alle delen van de plant zijn groen. De grote trosvormige bloemen, die lichtgroen zijn, hebben geen kroonbladeren maar alleen kelkblaadjes. De kroonbladeren zijn vergroeid tot nectariën. Door de onaangename geur worden bijen aangetrokken. De vrucht bestaat uit vijf kokers waar zaden in zitten met een mierenbroodje. Dit wil zeggen dat ze een zoete olie afscheiden waar mieren dol op zijn, en zo voor de verspreiding zorgen. Alle delen van de plant zijn ook giftig, vroeger gebruikt in de veehouderij als middel tegen de wormen. Bij aanraking kan hij irritatie veroorzaken aan huid en slijmvlies, maar toch een mooie borderplant. Hij houdt wel van vocht en kalk. Dit zijn maar enkele planten en struiken van het voorjaar. Als je een rondje de Bimd loopt of in de IVN tuin, kun je de meeste wel tegen komen. En nog veel meer voorjaarsbloeiers. Iedere woensdagochtend en vrijdagmiddag is de tuin open, ook in Coronatijd.

Groeten, Plantenwerkgroep. Foto's: Bert Lemmens

Foto's: rechts stinkend nieskruid, onder lenteklokje, helemaal onder winterbloeiende kamperfoelie.

HARTJES

Overall om ons heen worden hartjes gehaakt en opgehangen met lieve briefjes, om gevonden te worden en doorgegeven. Ook wij werden verrast met hartjes, waar we heel blij van werden. Dank aan al die mensen die in deze Coronatijd de tijd vinden om voor elkaar iets te betekenen. Kijk ook eens buiten om je heen, want Moeder Natuur laat ons ook mooie hartjes zien. Niet alleen bijzonder om te ontdekken; wandelen en buiten zijn is goed voor je lichaam en geest, maar vooral voor je hart.

Groeten Dieny

Sporen in de sneeuw

Omdat er op vrijdagmiddag 12 februari een hoop sneeuw lag hebben Gerrit en ik de schoppen en bijlen geslepen, de maaimachines schoongemaakt en de messen geslepen. Daarna hebben we een rondje gelopen door onze prachtige natuurtuin. Tijdens deze wandeling zagen we vele sporen in de sneeuw van reeën, hazen, muizen en vogels. Ook zagen wij sporen die we niet thuis konden brengen. Ik heb hier bijgaande foto van gemaakt en die op de app van de vogelwerkgroep gezet. Hierop kreeg ik een reactie van Jaap Wijdenes en van Antoon Verhoeven. Jaap wist dat het een spoor van een opvliegende vogel is en Antoon dacht dat het van een groene specht is.

Bert

Vrouwetje keep. Foto Ton

Invasie kepen

De keep is een echte wintergast. Vanuit het hoge noorden van Europa trekt hij in de winter naar het zuiden. Op zoek naar beukenootjes, zijn lievelingskostje. Je ziet de keep daarom vooral op de grond rondscharrelen, vaak tussen vinken. De vink is van dezelfde familie. Sneeuw is niet bepaald een grote vriend van de keep. Er is geen eten meer te vinden onder die dikke laag. Kepen trekken dan massaal naar de tuinen. Zelf had ik er zeven in de tuin. Ze zijn verzot op zonnebloempitten. Het is een prachtige vogel met zijn fel oranje borst. De koppen van de mannetjes zijn in het broedseizoen pikzwart. Die zijn nu al op kleur aan het komen. Nog even en ze zijn weer weg. Broeden doen ze in ons land bijna niet. Maar nu is het genieten van al dat moois in mijn tuintje.

Anneke

Fleurig palet van bloemen

Winterbloeiers en voorjaarsbloemen

15 februari, de dooi treedt in. Ik ben benieuwd wat er terugkomt van sneeuwkllokjes en krokussen. Twee weken geleden stond mijn tuin er vol mee. Ik kan het dan niet laten er foto's van te maken.

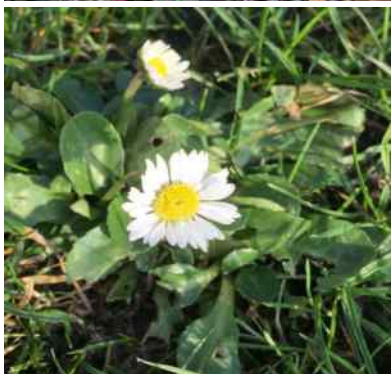
Een paar jaar geleden vertelde Bert over winterbloeiers die belangrijk zijn voor bijen. Een bloeiende plant die ik met werken achter De Bimd had gezien ging ik voor hem plukken. Vervolgens ontdekte ik nog een bloem, en nog een, . . . Vervolgens kwam ik met een heel boeketje bij hem aan de deur.

Na enkele foto's van de krokussen, sneeuwkllokjes en winterakonieten keek ik verder rond in de tuin. Tot kort geleden waren er op meerdere plekken blauwe viooltjes te zien. Nu ontdekte ik na goed zoeken nog slechts een bijna uitgebloeid bloemetje. Maar verder was er wel van alles te vinden. Dovenetel, klein kruiskruid, wolfsmelk, madeliefjes. De bloemen van rododendron en sierkweeper struikje hadden wat geleden van de kou. De goudsbloem, die tot voor kort nog volop bloemen gaf, bleek het opgegeven te hebben.

De hazelaar, die me al sinds december laat snotteren, was ik nog vergeten. Maar na wat zoeken heb ik toch een heel palet aan fleurige bloemen bij elkaar gevonden.

Anita

Foto's van linksboven met de klok mee: klein kruiskruid, maarts viooltje, gewone hoornbloem, rododendron, tuinwolfsmelk, winterakoniet, witte dovenetel, sneeuwkllokje, paarse dovenetel, madeliefje, Japanse kweeper en boerenkrokus.

Winterbloeiers voor bijen belangrijk

De jonge natuuronderzoekers

Ik heb mama geleerd wat het verschil is tussen een koolmees en een pimpelmees.

We hebben ze hier allebei in de tuin. En ook nog een groene specht.

Groetjes Vince

Foto's Vince, Henk Beniers, Rini v.d. Eijnde

Woensdag 9 december,

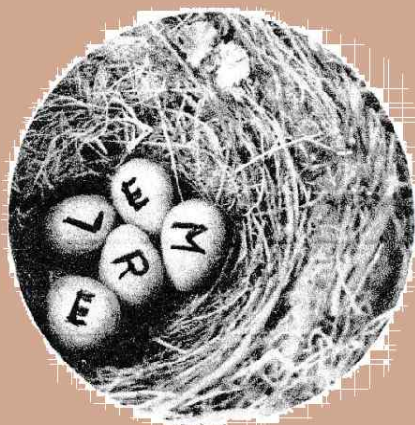
Tuinvogels en mannetje maken

De hele club is weer bijeen. Deze keer om naar vogels te kijken i.v.m. de komende vogeltelling in januari. De meest voorkomende vogels worden door Cees behandeld. Waar herken je ze aan, hoe heten ze. Het zijn allemaal vogels die in de tuinen voor kunnen komen. Ook besteden we aandacht aan wintervoeding. Om de daad bij het woord te voegen, gaan de kinderen aan de slag om wintervoeding te maken. Met twee vetbollen en veel pinda's, wat ijzerdraad en een mini bloempotje kun je een mooi mannetje maken. En dat is alle kinderen gelukt. Niet vergeten het mannetje op te hangen in de tuin. Nu afwachten of er ook vogeltjes op af komen. Goed kijken!!

Antoinette van Bree

Hieronder zien jullie drie vogelnesten. Er liggen al eitjes in. We hebben er letters op gezet. Zet die in de goede volgorde en je weet welke vogel die eitjes heeft gelegd. Zoek in een boek of op internet op welke kleur ze hebben en kleur ze.

Tekst:
Jetske

Foto's:
Jo Kicken

Uilen en braakbal-

De laatste bijeenkomst van 2020 stond in het teken van uilen en braakballen. We begonnen met een presentatie over uilen en vervolgens mochten de kinderen zelf de braakballen gaan uitpluizen. Dit viel nog niet mee want de botjes waren heel erg klein en moesten voorzichtig worden schoon-gemaakt. Met behulp van zoekkaarten konden de verschillende botjes geïdentificeerd worden en zo lagen er aan het einde van de avond complete muizenskeletjes op tafel. Na al dat priegelwerk moesten de kinderen nog even hun energie kwijt, dus zijn we nog even lekker naar buiten geweest.

Naar de Biezen

In januari moest het programma op het laatste moment nog even omgegooid worden, omdat we te horen kregen dat we in verband met de coronamaatregelen niet meer binnen samen mochten komen. We hebben er daarom voor gekozen om 's middags een wandeling te maken door de Biezen. Onderweg speelden we natuurbingo. De kinderen kregen aan het begin van de tocht een kaart met verschillende dingen die ze in het bos moesten zoeken. Ook vertelde Jo onderweg wat over verschillende bomen die nu al bloeien. Aan het einde van de tocht waren er 2 winnaars, die beide bingo hadden: Hilke en Valerie. De dames zijn nog even samen op de foto gegaan, en toen was het alweer tijd om naar huis te gaan.

Tijdens de bijeenkomst van februari hebben we een tocht gelopen op het IVN terrein. Het was al donker toen we vertrokken en onderweg moesten de kinderen glazen potjes zoeken met led kaarsjes erin. Bij elke potje was een opdracht of spel dat met de natuur te maken had. Zo hebben we het gehad over vleermuizen en hoe zij gebruik maken van geluid, waarna een van de kinderen geblinddoekt werd en de andere kinderen moest tikken, afgaand op het geluid wat zij maakten. Ook hebben we het gehad over hoe dieren hun weg vinden in het donker. Daarna mochten de kinderen dit zelf ervaren door geblinddoekt langs een touw te lopen waarin verschillende dingen uit de natuur hingen, zoals dennenappels, bast en verschillende takken. Aan het einde mochten ze vertellen wat ze allemaal gevoeld hadden. De tijd vloog voorbij en we zijn niet eens meer tot het laatste punt gekomen, want toen was het alweer tijd om terug te gaan naar de ouders.

De kinderen van de avondgroep zijn zelf ook nog lekker bezig geweest in de natuur. Zo hebben Hilke, Sophie en Valerie samen een natuurwerkstuk gemaakt, met allerlei dingen die ze in de natuur gevonden hebben. Ze hebben zelfs met takjes de letters IVN gemaakt. Mooi gemaakt

Hoe gaat het met onze marterachtigen tijdens en na Corona?

In de *Scientific American* van maart 2018 stond: "Een grot in Yunnan herbergt vleermuizen, die een soort coronavirus dragen. Dat virus lijkt op het virus dat de verspreiding van SARS veroorzaakte. De onderzoekers hopen dat studie van deze vleermuizen kan helpen om een vaccin te ontwikkelen om toekomstige epidemieën te voorkomen."

Op internet vind je diverse krantenartikelen over de herkomst van het corona-virus; zoals het volgende:

"Om de volgende pandemie te kunnen voorkomen moet je eerst op zoek naar de herkomst van het huidige Covid-19-virus. Die zoektocht begint bij de SARS-epidemie van 2003 die destijds 774 mensen het leven kostte.

Zheng-Li Shi, de Chinese viroloog die ook wel 'bat woman' wordt genoemd vanwege haar talloze expedities naar vleermuisgrotten, bewees in 2005 met haar collega's dat het SARS-virus afkomstig was van hoefijzervleermuizen, die hun naam ontleen aan een halve cirkelvormige uitstulping, een soort hoefijzer, rondom hun snuit. Het SARS-virus is eveneens een coronavirus, het bolletje met de inmiddels

bekende stekels. Officieel heet het dan ook SARS-CoV. De huidige variant is een stuk besmettelijker, in die zin is ze 'nieuw'."

Zoönosen

Het leek zo'n leuk dier: de vleermuis. Totdat we hoorden dat hij mogelijk de bron is van de Covid-19-pandemie. Alleen kunnen we dat de (hoefijzer-)vleermuis moeilijk aanrekenen. Mensen en andere dieren leven steeds dicht op elkaar. Dit vergroot de kans dat virussen van dieren overspringen naar mensen. Wereldwijd zijn er inmiddels zo'n 150 zoönosen, ziekten die dieren overdragen op mensen. Driekwart van de ziekten die de afgelopen tien jaar ontstonden, zijn afkomstig van dieren. En het aantal wereldwijde uitbraken van infectieziekten neemt nog toe, concludeerden wetenschappers al in 2014 in een publicatie in de *Royal Society*.

Wet market

Covid-19 wordt veroorzaakt door het SARS-CoV-2; een coronavirus dat sterk lijkt op het coronavirus (SARS-CoV) dat in 2003 de pandemie van Sars veroorzaakte. Waar het virus destijds vandaan kwam, was lang een raadsel. Omdat al snel bleek dat veel wildhandelaren besmet waren, voerden wetenschappers een studie uit op een *wet market* in China, een plek waar levende dieren worden verkocht.

Hoefijzervleermuis. © BELGA

De aanwezige civetkatten bleken besmet met virussen die genetisch sterk leken op het coronavirus dat SARS veroorzaakte bij mensen. De wetenschappers onderzochten ook het bloed van de wildhandelaren. De helft had antistoffen tegen SARS in hun bloed

Reservoir voor coronavirussen

In 2005 ontdekten andere onderzoekers dat de civetkatten het virus waarschijnlijk van hoefijzervleermuizen hadden gekregen. En in februari van dit jaar zagen onderzoekers dat het huidige coronavirus in mensen genetisch voor 96 procent overeenkomt met SARS-CoV-2 dat al in 2013 in hoefijzervleermuizen werd gevonden. "Vleermuizen zijn het reservoir voor een groot aantal coronavirussen, maar ook voor een aantal andere virussen", zegt viroloog Xander de Haan van de Universiteit Utrecht. De vliegende zoogdieren lijken een ideale gastheer.

Marterachtigen

Civetkatten behoren net als marterachtigen tot de roofdieren. Als het coronavirus van vleermuis op een civet is oversprongen en toen naar de mens dan was het dus al (bijna?) klaar om van de mens op roofdieren zoals nertsen over te springen. Vraag is nu: hoe gaat het met onze Nederlandse in het verborgen levende marterachtigen? Valt het op als we 90% minder wezels, hermelijnen, boommarters, steenmarters, bunzings en/of otters hebben? Afname van het aantal dassen dat zal wel opvallen. Na de lente weten we meer.

Hermelijn, Michel Verhoeven

Broekeling

door Henk van Beek

De directe omgeving van Aarle kent bijzondere landschappen, zoals Broekeling, dat in het dal van de Schevelingse loop ligt. In Aarle zeggen we 'Brukelum', een heel oud toponiem. 'Urn' is een oud woord voor 'heem', dat is een woonplek. Dit verwijst waarschijnlijk naar de wat solitair gelegen kleine donken (hogere en drogere plekken in een vaak drassige omgeving) hier ter plaatse.

In mijn jeugd jaren was Brukelum een van mijn favoriete plekken. Het was een tamelijk ruig gebied met rietkragen en wilgenstruwelen. Verder vond je er nog kleinschalige hooilandjes, die met slootjes van elkaar waren gescheiden. In natte tijden stond een groot deel van Broekeling blank. Dat kon zowel in de zomer als in de winter. In de nattere delen groeide uitbundig de dotter. Ook vond je er de rietorchis, de kleine ratelaar en de moerasandoorn. Uiteraard was het ook een vogelparadijs en zag je er de bosrietzanger, de rietgors en meer van dit soort moerasvogels.

Ijzerhoudend

Het meest opvallend van Broekeling zijn nu nog steeds de grote hoogteverschillen. Dat zie je goed aan de hand van de steilranden, die de hooggelegen akkers van de Valkendijk van het beekdal scheiden. Deze combinatie heeft er toe geleid dat de bodem van de hoge akkers hier van een bijzondere samenstelling zijn. De boeren hebben hier namelijk eeuwenlang plantenzoden (met moer) uit het beekdal gebruikt om die te vermengen met de mest uit de potstal. Vanwege het hoge ijzergehalte kleurde die zoden bruin. Vandaar dat we hier spreken van bruine enkeerdgrond. Dit in tegenstelling tot de meeste andere hoge akkers die als zwarte enkeerdgrond worden betiteld. Dat zwarte is afkomstig van de heideplaggen die podzol (grauwe aarde) bevatten. De naam is 'podzol' is van Russische oorsprong: 'pod' betekent 'onder' en 'zola' betekent 'as'. Die bruine enkeerdgrond is van huis uit stukken vruchtbaarder dan die schralere zwarte. Zo kon het gebeuren dat de schoonvader van Piet Segeren, Toon van den Oever, hier pootaardappelen kon telen van eenzelfde of van een nóg betere kwaliteit dan die van de klei!

Alternatief plan

Tot op de dag van vandaag is Broekeling een gevarieerd gebied. Er liggen nog steeds natte hooilandjes, die overigens niet meer als zodanig worden gebruikt maar wel in stand worden gehouden. Recentelijk heeft Broekeling nog een facelift ondergaan. Toen het voormalig kleiduiventerrein op de Hoge akkers door een nieuwe eigenaar werd aangekocht om er een akker van te maken, maakte ik daar namens de Stichting Middengebied bezwaar tegen vanwege het feit, dat daarmee een waardevolle 'stapsteen' zou gaan verdwijnen, terwijl het compensatieplan in kwalitatieve zin verre van proportioneel was. Nagenoeg gelijktijdig was het Brabants Landschap (BL) eigenaar geworden van het 'bos van Pietonia', achter de Bosscheweg. Nadat ik met

Ferdinand Terschure van BL de zaak was gaan inspecteren, stelde ik voor om met de gemeente te gaan praten over een alternatief plan, op basis waarvan ik het bezwaarschrift zou gaan intrekken. Brabants Landschap was namelijk ook al eigenaar van een deel van het moerasbos dat wat verderop ligt en dat wordt gescheiden door een drietal voormalige hooilandjes, waarvan er twee eigendom waren van de eerder genoemde nieuwe eigenaar van het kleiduiventerrein en één van de gemeente. Bovendien had die eigenaar een groot deel van het moerasbos in zijn bezit. De onderhandelingen met de gemeente en met voornoemde eigenaar leidden er uiteindelijk toe, dat de drie voormalige hooilandjes en het andere deel van het moerasbos in eigendom werden overgedragen aan het Brabants Landschap. En zo ontstond er een veel groter aaneengesloten gebied in eigendom van BL. Ondertussen is het bos van Pietonia, waar nodig, herplant. De drie voormalige hooilandjes zijn verschaald, om ook hier de dotter en andere moerasplanten terug te krijgen.

Lisdoddecultuur

Verderop in Broekeling, tegen de Schevelingse loop, is inmiddels een pilot gestart met de aanleg van zogenaamde 'lisdoddecultuur'. Deze vorm van extensieve (biologische!) landbouw zie je steeds vaker in nattere gebieden. De lisdodde wordt vooral gebruikt als nagenoeg onbrandbaar isolatiemateriaal, terwijl het stuifmeel (de bijwinst) als voedsel wordt gebruikt voor roofmijten in de glastuinbouw. Een aardige bijkomstigheid is, dat ook ander moerasleven hier weer meer kansen krijgt, een flinke oppepper voor de biodiversiteit! De eigenaar van dit perceel heeft ondertussen zijn nabijgelegen natuurgebiedje opengesteld met de aanleg van wandelpaden.

Mooier kun je het niet krijgen!

Helpt u mee het buitengebied mooier te maken?

Heeft u grond in het buitengebied? En ligt deze grond buiten uw erf? *

Dan kunt u in aanmerking komen voor een aantrekkelijke vergoeding voor aanleg en beheer van bomen, bosschages, hagen, poelen, bloemrijke randen, e.d.

Bijdragen kunnen beschikbaar worden gesteld uit de

Stimuleringsregeling Landschap.

Dit is een provinciale regeling waaraan ook gemeenten en waterschappen bijdragen. Met de regeling kunt u een bijdrage leveren aan een vergroening van het buitengebied.

Door nieuwe landschapselementen aan te leggen, wordt de omgeving niet alleen aantrekkelijker om er te wonen, te werken en te recreëren, maar biedt die ook meer ruimte aan allerlei dieren zoals patrijzen, fazanten, uilen, kieviten, kikkers, padden, vlinders en bijen.

Bent u geïnteresseerd in de subsidiemogelijkheden, dan kunt u vrijblijvend contact opnemen met de veldcoördinator in uw regio. In de **Peelregio** is dit Martien Vinken.

U kunt hem bereiken via tel. 06 -27 12 27 21

of via de e-mail: info@martienvinken.nl

Voor meer informatie kunt u ook de site van **Brabants Landschap** raadplegen:

www.brabantslandschap.nl/ons-werk/advies-en-subsidie/subsidiemogelijkheden/

**** Bij een agrarisch bedrijf is dit erf het bouwvlak inclusief een zone van 10 meter en bij een burgerwoning de bestemming 'wonen' inclusief een strook van 10 meter daar rondom.***

Sneeuw, sneeuw en nog eens sneeuw...

Wat heerlijk was het om in dit winterseizoen ook echt in de week voor Carnaval het winter-gevoel in de IVN-tuin te mogen ervaren...een cadeau! Als kind maakte ik dat zo vaak mee. Bijna ieder jaar mochten we echt winter beleven: wandelen in de sneeuw, sleeën en vooral veel schaatsen staan nog als warme herinneringen in mijn hart gegrift.

Voor onze kleinkinderen Lana, Mick, Morris en Evie was het dit jaar echt de eerste keer dat zij dit bewust hebben beleefd, en hoe?

In de kerstvakantie zijn we samen al eens naar hun geboortebompjes in de IVN-tuin gewandeld maar deze keer gingen we even snuffelen of ze er ook goed bijstonden in de sneeuw.

Erg mooi hoe de IVN-tuin nu is, met veel hulde aan de werkers die in coronatijd superhard gewerkt hebben om stapsgewijs steeds meer de tuin begaanbaar te krijgen voor iedereen.

Naast het in de IVN-tuin zijn en de boompjes bekijken valt mijn oog dan op steeds nieuwe veranderingen, zoals de fruitboompjes die een gezamenlijke plek hebben gekregen. Er is meer ruimte gekomen doordat er flink geruimd is in de wat wildere stukken tuin; de paden zijn weer echt goed onderhouden en er zijn ook nieuwe kleine paadjes bijgekomen. Er is zoveel te zien, te ontdekken en te bewonderen...

Elke keer als ik er kom, alleen of met iemand die met mij een coachwandeling maakt, of met mijn kleinkinderen of met mijn lief, altijd is er wel iets nieuws te ontdekken.

Vandaar mijn dankbaarheid aan de vrijwilligers die in coronatijd gewoon samen de handen uit de mouwen hebben gestoken om weer passende veranderingen tot stand te brengen en er voor ons echt werk van te maken.

Dank jullie wel!

En lieve opa's en oma's, volgens mij zijn er nog steeds 'adoptiebomen' beschikbaar.

Een mooier, duurzamer cadeau kun je je kleinkinderen niet geven, misschien iets om eens over na te denken! Een dankbare en veel geziene wandelaarster in de IVN-tuin,

Annemie van Poppel

Foto's van de natuurtuin in de sneeuw

door Gerrit Post

Nieuwe buren bij IVN - Het eerste gebeurtenissenbos in Laarbeek is een feit!

Misschien hebben jullie de activiteiten op het land naast IVN terrein al gezien? Het terrein links naast de fruitbomen eigenlijk beter bekend als het 'landje van Bert'? Dat zijn de eerste ontwikkelingen van het eerste gebeurtenissenbos van Laarbeek!

Laarbeekersbos

Het begon allemaal in 2015 met een motie aangenomen in de gemeenteraad voor de aanleg van een toen nog genoemd 'herinnering- /geboortebos'. De gemeente heeft interesse, maar heeft aangegeven dat de aanleg van een dergelijk bos vanuit de burgers zou moeten ontstaan.

Vijf jaar later is het dan zover – Stichting Laarbeekersbos is opgericht met als doel gebeurtenissenbossen in Laarbeek op te zetten en te beheren. In goede samenwerking met gemeente, IVN, Laarbeeks Landschap en vele andere organisaties en personen zijn de voorbereidingen voor de aanleg van het eerste bos gestart:

locatie Aarle-Rixtel, Beekseweg (naast IVN)

Gebeurtenissenbos – wat is dit nu eigenlijk?

Een bos van en voor alle inwoners van Laarbeek. Het idee is dat je een boom plant voor een mooie gebeurtenis. Je moet dan denken aan een geboorte, een trouwdag, een jubileum of een ander gebeurtenis waar je graag bij wil stilstaan en die je op een mooie manier wil vastleggen.

Stichting Laarbeekersbos zal de bomen, de plantdagen en onderhoudsdagen aanbieden aan de nieuwe bomeneigenaars. Samen creëren we met elkaar een prachtig natuurbos!

Jullie zullen je afvragen wat er gaat gebeuren met de prachtige bomen die er nu al staan. Wees niet bang – de meeste daarvan blijven staan; alleen enkele 'cultuur' bomen zullen (op termijn) gaan verdwijnen.

We zullen naast nieuwe bomen ook bestaande bomen aanbieden voor 'adoptie'. Je krijgt dan al een prachtige volgroeide boom die je mag koppelen aan jouw gebeurtenis. Ook de op het terrein aanwezige bijenstal blijft staan en wordt binnenkort weer door een imker in gebruik genomen.

De voorbereidingen zijn in volle gang. We zijn druk bezig met het klaarmaken van het terrein voor de nodige onderhoudswerkzaamheden en de aanleg van water- en elektra-leidingen.

Er is een nieuwe opgang gemaakt via het IVN terrein. Een landschapsarchitect en enkele IVN'ers helpen ons met de inrichting van het terrein. De website is in ontwikkeling en de voorbereiding voor de eerste plant- of adoptiedag is in gang gezet.

Intussen zijn we op zoek naar vrijwilligers die met deze activiteiten willen helpen. Vooral het terrein klaarmaken voor een eerste plantdag is belangrijk. Heb je zin en tijd om een dagdeel te komen helpen? Neem dan contact met ons op!

Heb je andere vragen of wil je je nu al aanmelden voor een 'adoptie boom'?

Neem contact op met één van de bestuursleden of stuur een mailtje naar info@laarbeekersbos.nl.

Het bestuur van Stichting Laarbeekersbos bestaat uit:

Jos Gruijters, Tom van den Heuvel,
Henk van Zundert en Hester Verduin

Bomen-en-insectenquiz

(door Bert Lemmens)

Wist je dat veel (inheemse) bomen een thuis zijn voor insecten. Iedere boom is een soort waardplant voor bepaalde soorten insecten. Zo gebruikt de populierengouduil de populier als waardplant. Er zijn nog tientallen soorten die de populier aantrekkelijk vinden. Niet alleen als 'woning', maar vooral ook als voedsel. Deze insecten kunnen de bomen flink beschadigen. Er zijn bomen waarin weinig soorten insecten voorkomen, maar er zijn er ook met honderden soorten! De tijd dat ze in de boom zitten, wordt bepaald door hun levensritme. Sommige zullen overleven als larf/pop in de grond of rusten tussen de schors. Of ze bezetten een andere waardplant in een ander stadium.

Hieronder zie je 10 boomsoorten en 10 getallen.

Elk getal geeft het aantal soorten insecten aan dat in die boom zou kunnen leven.

Zet het juiste aantal achter de boomnaam.

Kies uit de volgende getallen:

11 - 12 - 38 - 43 - 98 - 172 - 189 - 334 - 423 - 450

(antwoorden op pagina 24)

Boomsoort	Aantal soorten insecten	Boomsoort	Aantal soorten insecten
1. Berk (zachte en ruwe)		6. Gewone esdoorn	
2. Beuk		7. Grove den	
3. Amerikaanse eik		8. Populier	
4. Inlandse eik		9. Tamme kastanje	
5. Europese lariks		10. Wilg	

OP NAAR DE 100 !

**Nog 6 bomen te gaan en er zijn 100 bomen in onze natuurtuin
geadopteerd ! Voor € 50,00 per boom kunt u van uw eigen
adoptieboom genieten!**

Zodra we de 100 halen, laten we een folder drukken met onze eigen natuur-
tuinbomenwandeling langs alle adoptiebomen.

Maak € 50,00 over naar onze penningmeester
bankrekening: NL77 RABO 012 891 6907
onder vermelding adoptie boom

Bezichtiging van de tuin is altijd mogelijk

op dinsdag- en woensdagochtend, of op vrijdagmiddag

Graag van te voren aangeven persoonlijk, telefonisch of via e-mail.

Gerrit Post: 06-16 383 484 / gerrit.post@gmail.com

Nationale Bijentelling

Het gaat niet goed met de wilde bij. Van de 358 soorten is ruim de helft bedreigd. Als we meer weten over bijen, kunnen we beter helpen.

Daarom is er de jaarlijkse Nationale Bijentelling.

Meedoen

Wat zoekt er in jouw achtertuin? Tel mee tijdens de Nationale Bijentelling op 17 en 18 april. Meedoen kan in drie stappen.

Stap 1 Kies op 17 of 18 april een zonnig (of in ieder geval droog) half uur uit.

Stap 2 Loop rustig één rondje door je tuin en noteer alle soorten en aantallen die je ziet. Twijfelgeval? Geen nood! Kies voor: bij onbekend.

Stap 3 Uitgeteld?

Voer jouw resultaten in op nationalebijentelling.nl

Op nationalebijentelling.nl kun je ook een kaart met afbeeldingen downloaden.

Beste lezer,

Ook dit seizoen kan IVN Laarbeek je nog geen activiteitenprogramma presenteren. Onze werkgroepen en gidsen staan te popelen om je weer mee te laten genieten van onze natuur. Maar gelukkig kun je zelf ook van alles ontdekken. Bijvoorbeeld met onderstaande activiteiten die je in eigen tuin, op je balkon of achter je computer kunt doen. Veel plezier ermee!

Beleef de lente

Ook dit jaar kun je via webcams getuige zijn van het gezinsleven van diverse vogelsoorten. Echtelijke liefde, familiedrama's, opgroeiende kuikens: het komt allemaal voorbij. Kijk mee in de nestkasten van de steenuil, de bosuil en de slechtvalk. Volg de oehoe, onze grootste uil, met zijn gezinsuitbreiding. Je kunt ook van de activiteiten van diverse vogels bij een vijver genieten.

Kortom, surf naar beleefdelente.nl.

De Bijenstichting en het Bijen Educatiecentrum

organiseren diverse leuke activiteiten en workshops. Bijen en hommels herkennen en op naam brengen is niet eenvoudig. De Bijenstichting geeft daarom diverse online cursussen.

Heb je interesse?

Kijk dan voor de datums op de website

Gaat IVN Laarbeek ook Zoomen?

Coronatijd is een beroerde tijd voor veel verenigingen. Het samenkomen om een gemeenschappelijke activiteit te bedrijven is bijna onmogelijk. Maar is dat wel zo? Tussen de manieren om bij elkaar te komen van vóór de coronatijd en nu liggen best nog mogelijkheden.

Veel verenigingen nemen het initiatief om digitale meetings en webinars te organiseren. Het kunnen werken met online programma's is belangrijk. Bert Lemmens is enthousiast over deze vormen van ontmoeten. "Natuurlijk is de fysieke manier van leren veel prettiger en gezelliger, maar nu kan ik vanuit mijn stoel, zonder kilometers te maken, deelnemen aan diverse lessen en meetings." Inmiddels heeft Bert zelf ook een cursus online gegeven aan bewoners van de Hopman in Aarle-Rixtel: 'Een levende tuin maak je zelf'. Dat smaakte naar meer, zowel voor Bert als voor de bewoners. Toch hebben veel mensen schroom.

Vandaar deze oproep: Annette Brand, Koen Brand en Bert Lemmens willen je graag helpen bij het aanleren van deze digitale technieken. Mail naar bert.ljp.lemmens@gmail.com en we nemen contact met je op.

Antwoorden Bomen-en-insectenquiz:
1. 334 2. 98 3. 12 4. 423 5. 38
6. 43 7. 172 8. 189 9. 11 10. 450